

Domeniul: Cercetare-Dezvoltare, Inovare

INOVAREA ÎN ÎNTREPRINDERILE DIN MEDIUL DE AFACERI ÎN PERIOADA 2018-2020 (date definitive)

- **Ponderea întreprinderilor inovatoare în total întreprinderi a scăzut, în perioada 2018-2020 față de perioada 2016-2018, cu 3,9 puncte procentuale;**
- **În perioada 2018-2020 au fost de circa trei ori mai multe „întreprinderi inovatoare de produse noi pentru întreprindere” față de „întreprinderile inovatoare de produse noi pentru piață”;**
- **Ponderea cifrei de afaceri a întreprinderilor inovatoare numai de procese de afaceri, mai mare cu aproape 1 punct procentual decât ponderea cifrei de afaceri a întreprinderilor inovatoare numai de produse;**
- **Aproximativ un sfert din numărul total de salariați și-au desfășurat activitatea într-o întreprindere inovatoare;**
- **Întreprinderile din sectorul servicii au primit de 1,5 ori mai multe fonduri publice decât întreprinderile din sectorul industrie;**

Tipologia inovatorilor

Rezultatele cercetării statistice privind inovarea în întreprinderile din mediul de afaceri, în perioada 2018-2020, au evidențiat faptul că din **totalul de 27196 întreprinderi**, un număr de **2900 întreprinderi** au desfășurat **activități inovatoare**, din care **2750 sunt inovatori de succes**, implementând cel puțin o inovație de produs și/sau proces de afaceri.

Tabelul 1
Tipologia inovatorilor, în perioada 2018 – 2020

	Numărul întreprinderilor	Pondere în total întreprinderi (%)
Total întreprinderi	27196	100,0
<i>Întreprinderi inovatoare</i>	<i>2900</i>	<i>10,7</i>
din care:		
Inovatori de succes	2750	10,1
Întreprinderi inovatoare numai de produse	1209	4,4
Întreprinderi inovatoare numai de procese de afaceri	839	3,1
Întreprinderi inovatoare numai de produse și procese de afaceri	702	2,6
<i>Întreprinderi non- inovatoare</i>	<i>24296</i>	<i>89,3</i>
Întreprinderi fără inovare, dar cu activități de inovare nefinalizate sau abandonate și/sau în desfășurare	398	1,5

[Datele tabelului în format xls](#)

Unul din principalii indicatori, ce caracterizează activitatea inovatoare, este raportul dintre întreprinderile inovatoare și numărul total de întreprinderi din populația statistică. Pentru perioada 2018-2020, calculul acestui indicator ne arată că, **ponderea întreprinderilor inovatoare** a fost de **10,7%**, iar a întreprinderilor non-inovatoare de **89,3%**.

Din totalul întreprinderilor, **4,4%** au introdus sau implementat **numai produse** noi sau îmbunătățite semnificativ, în timp ce **3,1%** dintre acestea au implementat **numai procese de afaceri** noi sau îmbunătățite semnificativ. Ponderea întreprinderilor care au avut atât **inovații de produse cât și inovații de procese de afaceri** a fost de **2,6%**.

Dacă clasificăm întreprinderile inovatoare, după fiecare tip de inovație, din total întreprinderi, 7,0% au fost întreprinderi cu cel puțin o inovație de produs și 5,7% întreprinderi cu cel puțin o inovație de procese de afaceri.

Din totalul întreprinderilor, 1,5% au fost întreprinderi cu activități de inovare **nefinalizate sau abandonate**.

Topul activităților inovatoare

Pe activități economice, întreprinderile din sectorul industriei au fost mai inovatoare, având o pondere de 10,8% în total întreprinderi din industrie, iar cele din sectorul serviciilor au reprezentat 10,6% din total întreprinderi din servicii.

În activitățile economice ale **sectorului industriei**, industria prelucrătoare deține o pondere de 90,7%, restul activităților având ponderi mult mai mici: distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare 5,5%, industria extractivă 2,5% și producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat 1,3%.

În activitățile **sectorului servicii**, ponderea cea mai mare a întreprinderilor inovatoare, în total întreprinderi ale acestui sector, este deținută de comerțul cu ridicata 39,4%, urmată de sectorul transport și depozitare cu 32,4%, informații și comunicații 13,2%, activități profesionale, științifice și tehnice 10,5% și intermediari financiare și asigurări cu 4,5%.

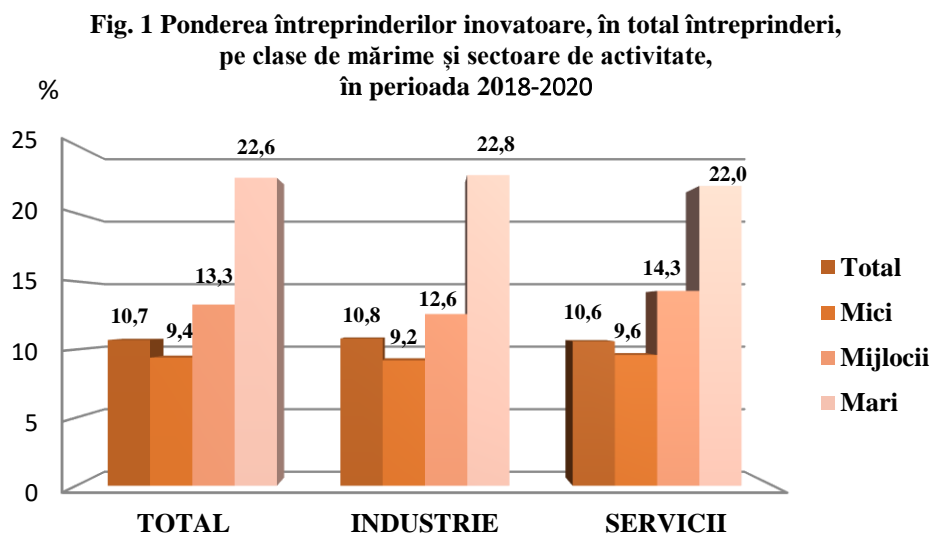
Pentru perioada 2018-2020, **activitățile economice** cele mai inovatoare, calculate după ponderea acestora în total întreprinderi din sectorul lor de activitate, au fost cele din: cercetare-dezvoltare 60,5%, activități de asigurări, reasigurări și ale fondurilor de pensii (cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale) 39,7% și fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice 26,9%.

Tabelul 2
Top-ul primelor 10 activități inovatoare, în perioada 2018-2020

Activitate economică	%
Cercetare-dezvoltare	60,5
Activități de asigurări, reasigurări și ale fondurilor de pensii (cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale)	39,7
Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice	26,9
Intermedieri financiare, cu excepția activităților de asigurări și ale fondurilor de pensii	25,0
Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țiteiului	24,9
Activități de servicii informatice	21,5
Activități de servicii în tehnologia informației	21,0
Publicitate și activități de studiere a pieței	19,7
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	19,4
Fabricarea echipamentelor electrice	17,2

[Datele tabelului în format xls](#)

Pe clase de mărime, după numărul de salariați, cele mai inovatoare sunt întreprinderile mari 22,6%, urmate de cele mijlocii 13,3% și cele mici 9,4%. Ordinea se păstrează și pentru cele două sectoare, industrie și servicii.

[Datele graficului in format xls](#)

În perioada 2018-2020, **din totalul întreprinderilor inovatoare de produse, 66,1%** au dezvoltat inovațiile în propria întreprindere, **23,8%** din întreprinderi au introdus produse împreună cu alte întreprinderi, **18,1%** le-au realizat prin adaptarea sau modificarea bunurilor sau serviciilor dezvoltate inițial de alte întreprinderi sau organizații și **7,4%** au fost realizate în alte întreprinderi.

Din totalul întreprinderilor inovatoare de procese de afaceri, 81,9% și-au dezvoltat inovațiile de procese de afaceri în propria întreprindere, **25,6%** au dezvoltat inovațiile împreună cu alte întreprinderi, **12,3%** și-au implementat inovațiile prin adaptarea sau modificarea proceselor dezvoltate inițial în alte întreprinderi, iar **5,3%** au avut inovații de procese de afaceri dezvoltate de alte întreprinderi.

Tipologii ale întreprinderilor inovatoare

După noutatea inovațiilor, numai **2,4%** din toate întreprinderile au inovat produse **noi pentru piață** și **6,8%** au inovat produse **noi pentru întreprindere**.

După modul de organizare al întreprinderilor, **3,3%** din întreprinderile inovatoare aparțin unui grup de întreprinderi, din care **2,3%** au sediul în străinătate.

După locația pieței de desfacere a produselor și/sau a serviciilor (indiferent de celelalte piețe), **93,5%** din întreprinderi au declarat că își vând produsele pe piața națională, **53,9%** în afara pieței naționale, **48,9%** pe piața europeană sau țări EFTA și **22,5%** din întreprinderi pe alte piețe din afara UE sau EFTA. Aproximativ jumătate din întreprinderile inovatoare au declarat că-și vând produsele exclusiv pe piața națională **46,1%**.

Principalii indicatori economici ai întreprinderilor inovatoare

În anul 2020, **cifra de afaceri** a întreprinderilor inovatoare a fost de **276699,4 milioane lei** prețuri curente, reprezentând **26,6%** din cifra de afaceri totală a întreprinderilor.

Ponderea cifrei de afaceri a întreprinderilor inovatoare în cifra de afaceri totală a întreprinderilor, în funcție de tipul inovației, a fost de: **6,4%** pentru inovații numai de produse și **7,3%** pentru inovații numai de procese de afaceri. Cifra de afaceri a întreprinderilor inovatoare numai de produse și procese de afaceri a reprezentat **10,6%** din totalul cifrei de afaceri.

Din totalul cifrei de afaceri a întreprinderilor care au introdus cel puțin un produs nou sau îmbunătățit semnificativ, **25,2%** reprezintă cifra de afaceri a întreprinderilor cu produse noi pentru întreprindere, iar **5,6%** reprezintă cifra de afaceri a întreprinderilor cu produse noi pentru piață, restul de **69,2%** reprezentând cifra de afaceri a întreprinderilor cu produse neschimbate.

Din **numărul total de salariați** ai întreprinderilor, **21,4%** și-au desfășurat activitatea într-o întreprindere inovatoare, iar din rândul acestora **6,7%** au activat în întreprinderile inovatoare numai de produse, **5,2%** au activat în întreprinderile inovatoare numai de procese de afaceri și **7,5%** în întreprinderi inovatoare atât de produse cât și de procese de afaceri.

În anul 2020, **valoarea totală a cheltuielilor** întreprinderilor inovatoare a fost de **5166,2 milioane lei prețuri curente**.

Din totalul cheltuielilor pentru activitatea inovatoare a întreprinderilor, **73,6%** au fost alocate activității de cercetare-dezvoltare internă, **17,3%** din cheltuieli au fost alocate cercetării-dezvoltării externalizate (inclusiv întreprinderi din grupul propriu de întreprinderi) și **9,1%** au reprezentat celelalte cheltuieli cu inovarea (exclusiv cheltuielile de CD).

În perioada 2018-2020, **15,8%** din întreprinderile inovatoare au folosit cel puțin un tip de **finanțare publică** pentru activitățile inovatoare: 1,9% de la autorități locale sau regionale, 12,0% de la Guvern, 4,3% de la Uniunea Europeană sau prin Programul Orizont 2020, 1,7%

În perioada 2018-2020, **31,3%** din totalul întreprinderilor inovatoare au avut **acorduri de cooperare** în realizarea inovațiilor. O cooperare mai bună se observă în rândul întreprinderilor mari, 39,7% din totalul acestora au cooperat.

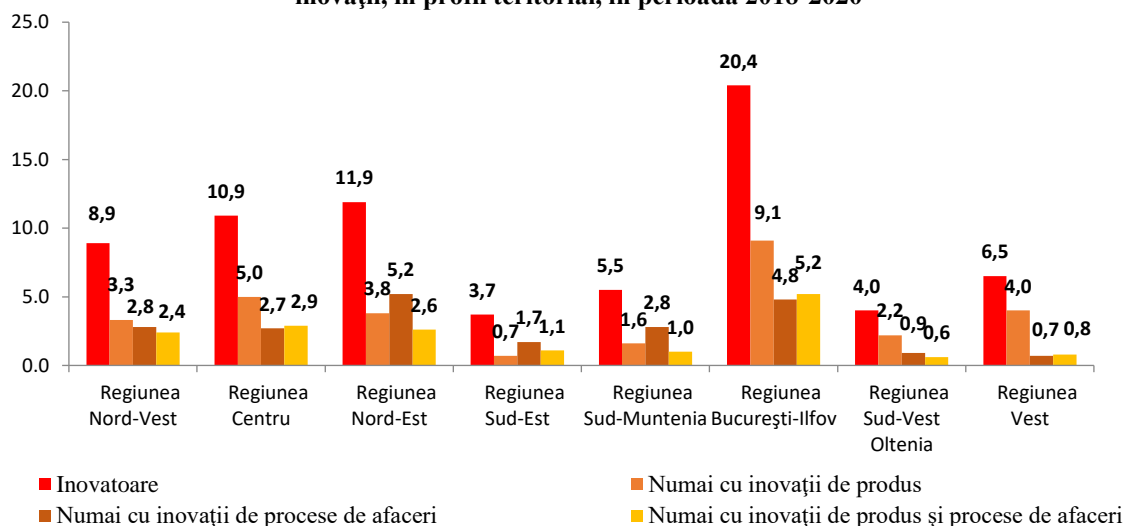
Principalii **parteneri de cooperare** ai întreprinderilor inovatoare au fost furnizorii de echipamente, materiale, componente sau software **11,9%** și clienții sau cumpărătorii din sectorul privat **8,5%**. Aceeași ierarhie se păstrează și la nivel de sector de activitate. Pe sectoare economice, în sectorul industrie se cooperează mai mult decât în sectorul serviciilor (32,5% față de 30,2%). Pe clase de mărime a întreprinderilor, întreprinderile mari cooperează mai mult decât întreprinderile mici și mijlocii (39,7% față de 29,3%, respectiv 34,2%).

În perioada 2018-2020, întreprinderile inovatoare au identificat o serie de **factori ce constituie obstacole** în realizarea activităților inovatoare. Cei mai importanți factori, ca obstacole în atingerea obiectivelor întreprinderilor inovatoare, au fost: lipsa angajaților calificați **2,1%**, dificultăți în obținerea granturilor publice sau a subvențiilor **2,1%**, costuri pentru inovație prea mari **1,9%**, lipsa finanțării interne pentru inovație **1,8%**. La polul opus, s-a situat lipsa accesului la cunoștințe externe noi și lipsa partenerilor de colaborare, ambele având o pondere de **0,8%**.

Inovarea în profil teritorial ¹⁾

În perioada 2018-2020, cele mai **mari** ponderi ale întreprinderilor inovatoare în totalul întreprinderilor din regiune, s-au înregistrat în regiunea **București-Ilfov 20,4%** și regiunea **Nord-Est 11,9%**, iar cele mai **scăzute** ponderi au fost în regiunea **Sud-Vest Oltenia 4,0%** și regiunea **Sud-Est cu 3,7%**.

Fig.2 Ponderea întreprinderilor inovatoare, în total întreprinderi, pe tipuri de inovații, în profil teritorial, în perioada 2018-2020

[Datele graficului in format xls](#)

Aceeași ierarhie s-a păstrat și la nivel de **IMM-uri inovatoare**. Procentele cele mai **mari** de IMM-uri inovatoare s-au înregistrat în regiunea **București-Ilfov 19,9%** și în regiunea **Nord-Est 11,5%**. Cele mai **puține** IMM-uri inovatoare au fost în regiunea Sud-Est 3,1%.

Pe regiuni, cu excepția regiunilor Nord-Est, Sud-Est și Sud-Muntenia, în care ponderea întreprinderilor cu inovații numai de procese de afaceri este mai mare decât ponderea întreprinderilor cu inovații numai de produse, restul regiunilor prezintă o clasificare inversă, respectiv mai multe inovații numai de produs comparativ cu inovațiile numai de procese de afaceri.

¹ Cercetarea statistică privind inovarea a urmărit întreprinderile după sediul social al acestora, indiferent în ce regiune se află întreprinderea sau punctul de lucru al acesteia.

- ✓ **O inovație** reprezintă un produs sau proces nou sau îmbunătățit (sau o combinație a acestora) care diferă semnificativ de produsele sau procesele anterioare ale unității și care a fost pusă la dispoziția potențialilor utilizatori sub formă de produs sau utilizată de către unitate sub formă de proces.
- ✓ **Întreprinderi inovatoare** sunt întreprinderile care au lansat produse (bunuri sau servicii) sau procese de afaceri noi sau semnificativ îmbunătățite pe piață. Termenul acoperă ambele tipuri de inovatori, precum și întreprinderile cu inovații nefinalizate sau abandonate și se referă la întreprinderile active.
- ✓ **Întreprinderile non-inovatoare** sunt acele întreprinderi care nu au avut nicio activitate inovatoare în perioada analizată.
- ✓ Având în vedere necesitatea alinierii, atât la cerințele noului manual Oslo cât și la modificările metodologice privind calculul indicatorilor pentru activitatea inovatoare, comparațiile cu "valorile" anterioare de anchetă nu mai sunt posibile la unii indicatori, ceea ce a determinat o rupere în serie a datelor.
- ✓ **Regiunile de dezvoltare cuprind următoarele județe:**
 - Regiunea de dezvoltare **Nord-Est**: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui.
 - Regiunea de dezvoltare **Sud-Est**: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea.
 - Regiunea de dezvoltare **Sud – Muntenia**: Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman.
 - Regiunea de dezvoltare **Sud-Vest Oltenia**: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea.
 - Regiunea de dezvoltare **Vest**: Arad, Caraș-Severin, Hunedoara, Timiș
 - Regiunea de dezvoltare **Nord-Vest**: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu-Mare și Sălaj.
 - Regiunea de dezvoltare **Centru**: Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu.
 - Regiunea de dezvoltare **București – Ilfov**: municipiul București și județul Ilfov.

Pentru interpretarea corectă a indicatorilor, vă rugăm să consultați [Precizările Metodologice atașate comunicatului pe homepage](#).

Informații suplimentare se pot obține din publicația statistică „Inovarea în întreprinderile din mediul de afaceri pentru perioada 2018-2020” cu termen de apariție 12.08.2022.

Următorul comunicat de presă, cu date provizorii, va apărea în 29 aprilie 2024.

Arhiva comunicatelor de presă: <https://insse.ro/cms/ro/comunicate-de-presa-view>

Direcția de Comunicare

e-mail: birou presa@insse.ro

Tel: +4021 3181869